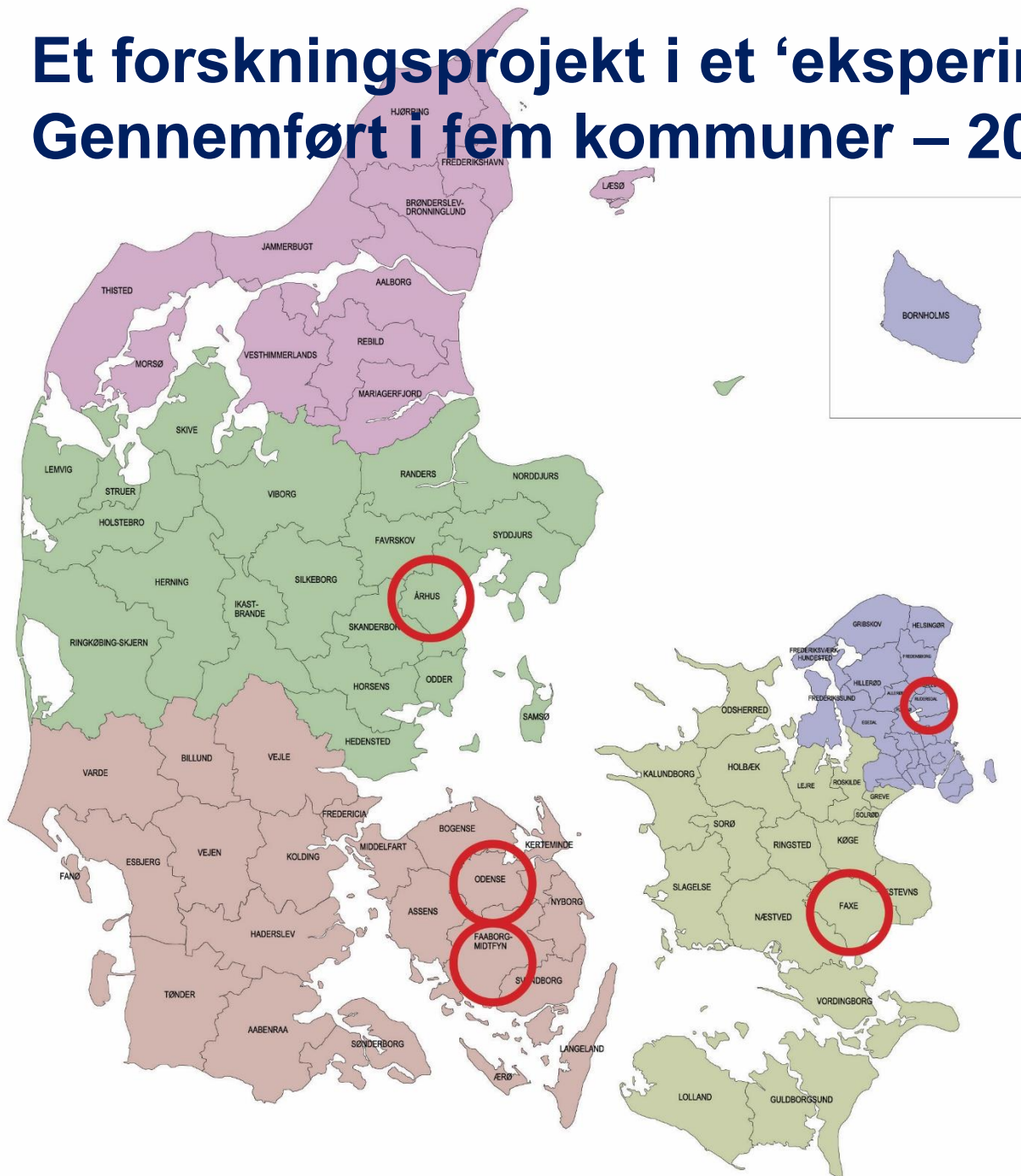

Den frivillige kommune

Redigeret af Bjarne Ibsen

Et forskningsprojekt i et 'eksperiment' Gennemført i fem kommuner – 2016-19

NORDEA
FONDEN

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

FAXE KOMMUNE

Det Boligsociale Fællessekretariat

SDU

Fire pointer fra forskningsprojektet

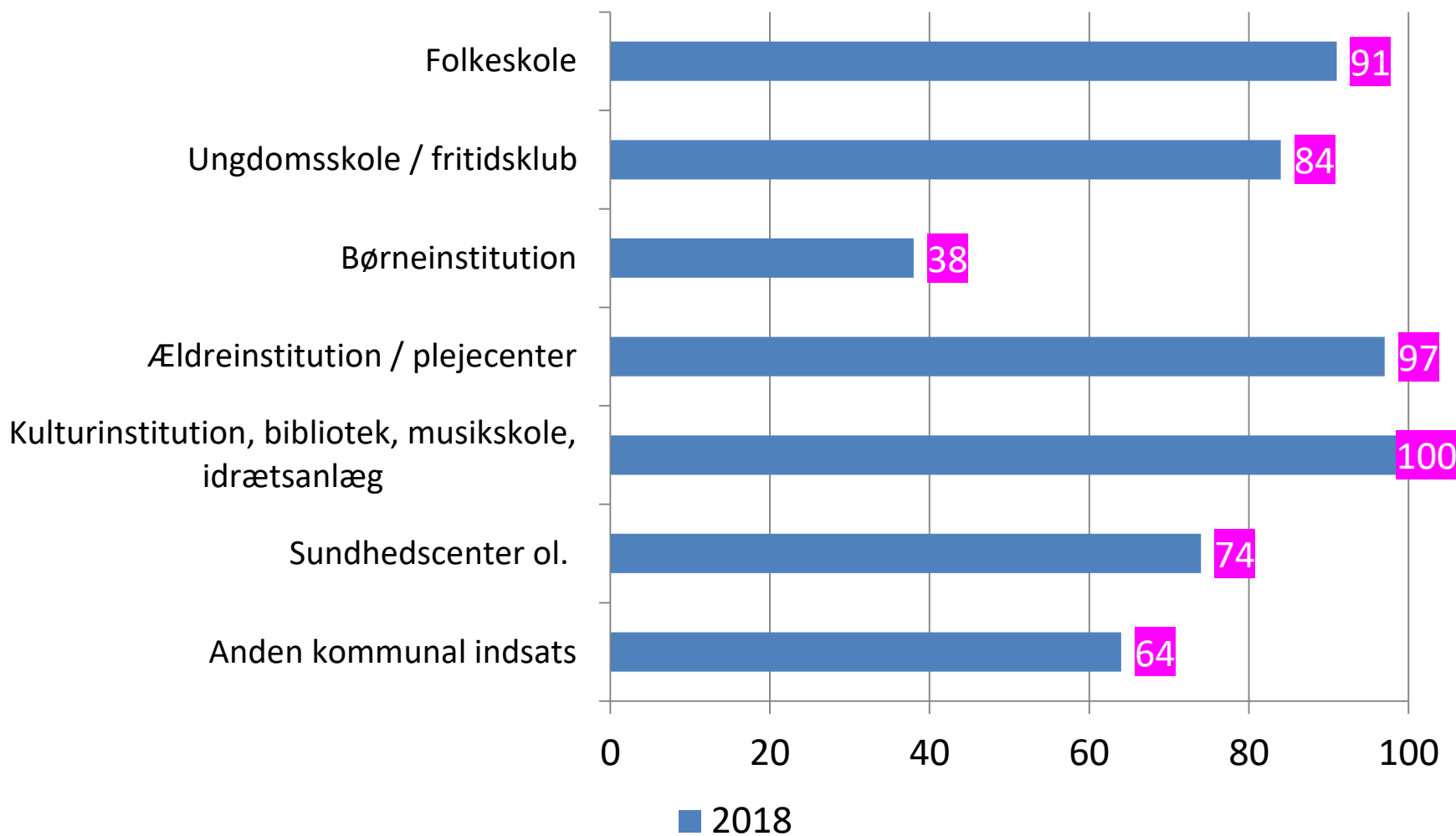

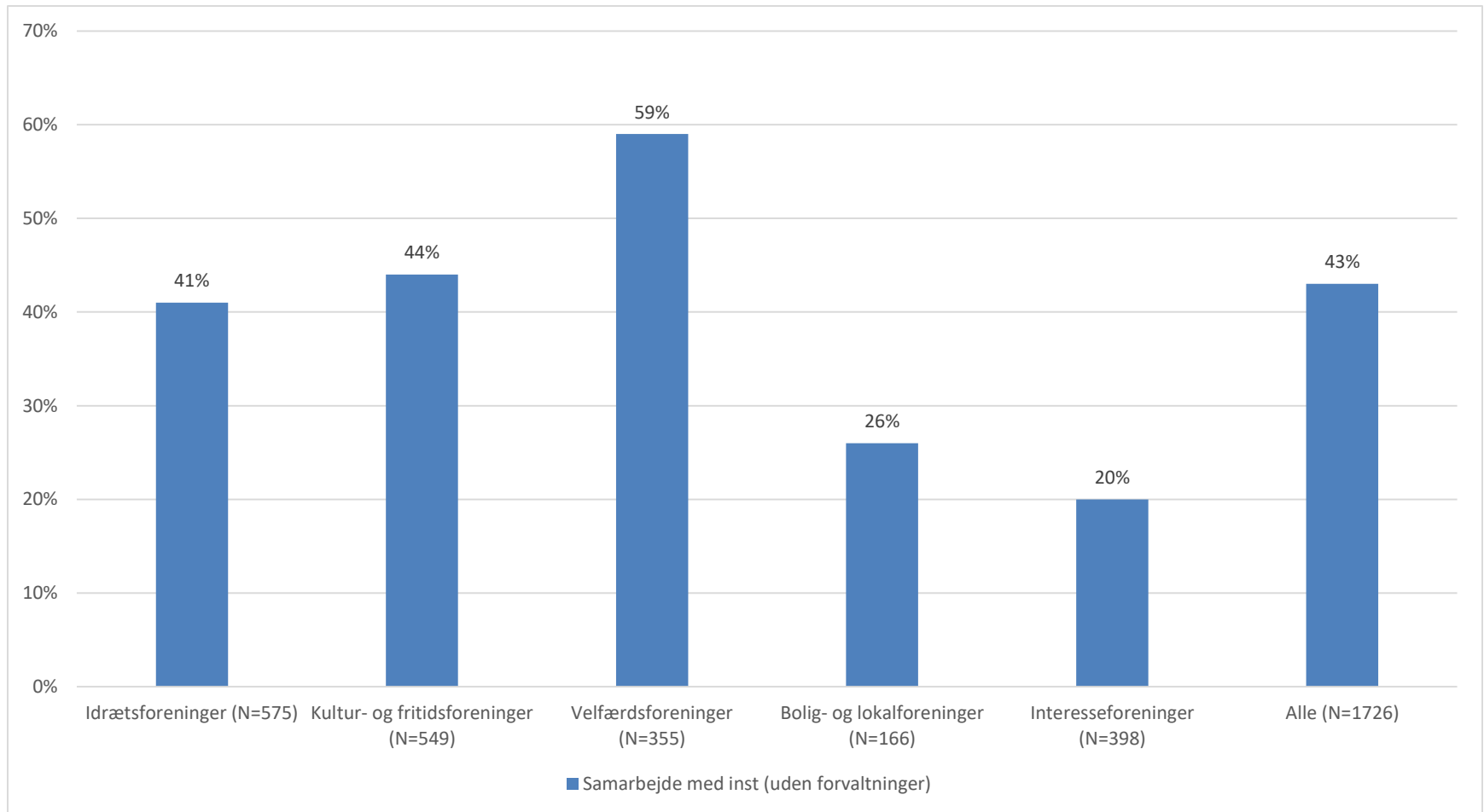
1. Store forskelle på omfanget og karakteren af samarbejdet mellem samfundsområder

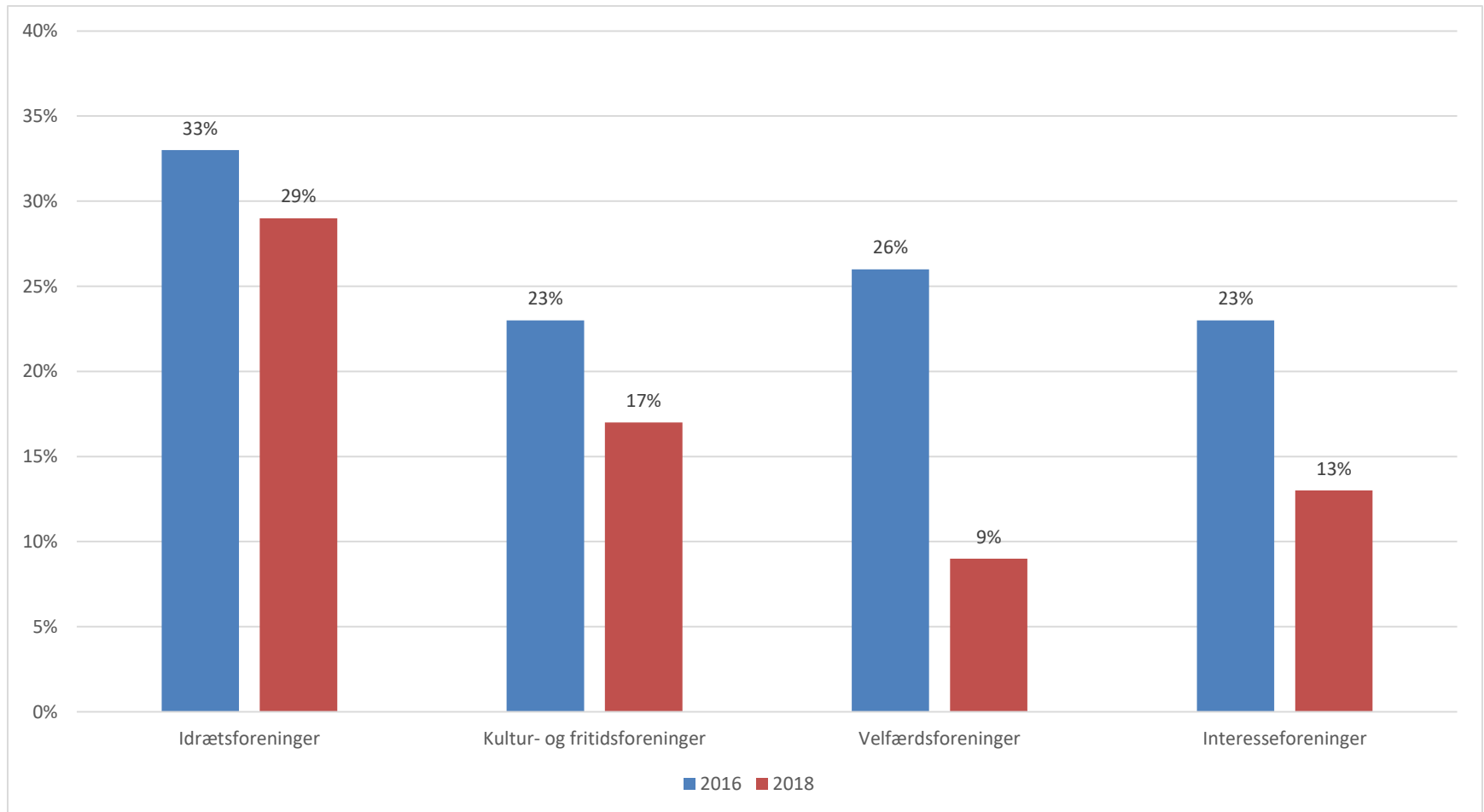
De fleste kommunale institutioner har et samarbejde med foreninger og frivillige (pct.)

Godt halvdelen af foreningerne har et samarbejde med en kommunal institution, men store forskelle mellem foreningstyper (pct.).

Faldende andel af foreninger samarbejder med en skole

Sammenligningen er kun baseret på data fra Faxe, Faaborg-Midtfyn, Rudersdal og Odense Lokal og boligforeninger indgår ikke i analysen. 2018: N=1013.

Store forskelle på samarbejdsrelationerne mellem 'det kulturelle' og 'det sociale'

Det kulturelle område (kultur, fritid, idræt)	Det sociale område (sociale, sundhed, udd.)
Her findes de mange foreninger og frivillige	Forholdsvis få foreninger og frivillige
Store dele af det kulturelle områder er domineret af den frivillige sektor	Domineret af den offentlige sektor
Kommunen skaber rammer for foreninger og institutioners egen organisering	Foreninger og frivillige supplerer og støtter de kommunale institutioner
Lille politisk styring og kontrol	Forholdsvis stor politisk styring og kontrol
Foreninger og institutioner har stor autonomi	Foreninger føler sig mere forbundet med de offentlige institutioner

'En praksisform der bærer sin mening i sig selv'

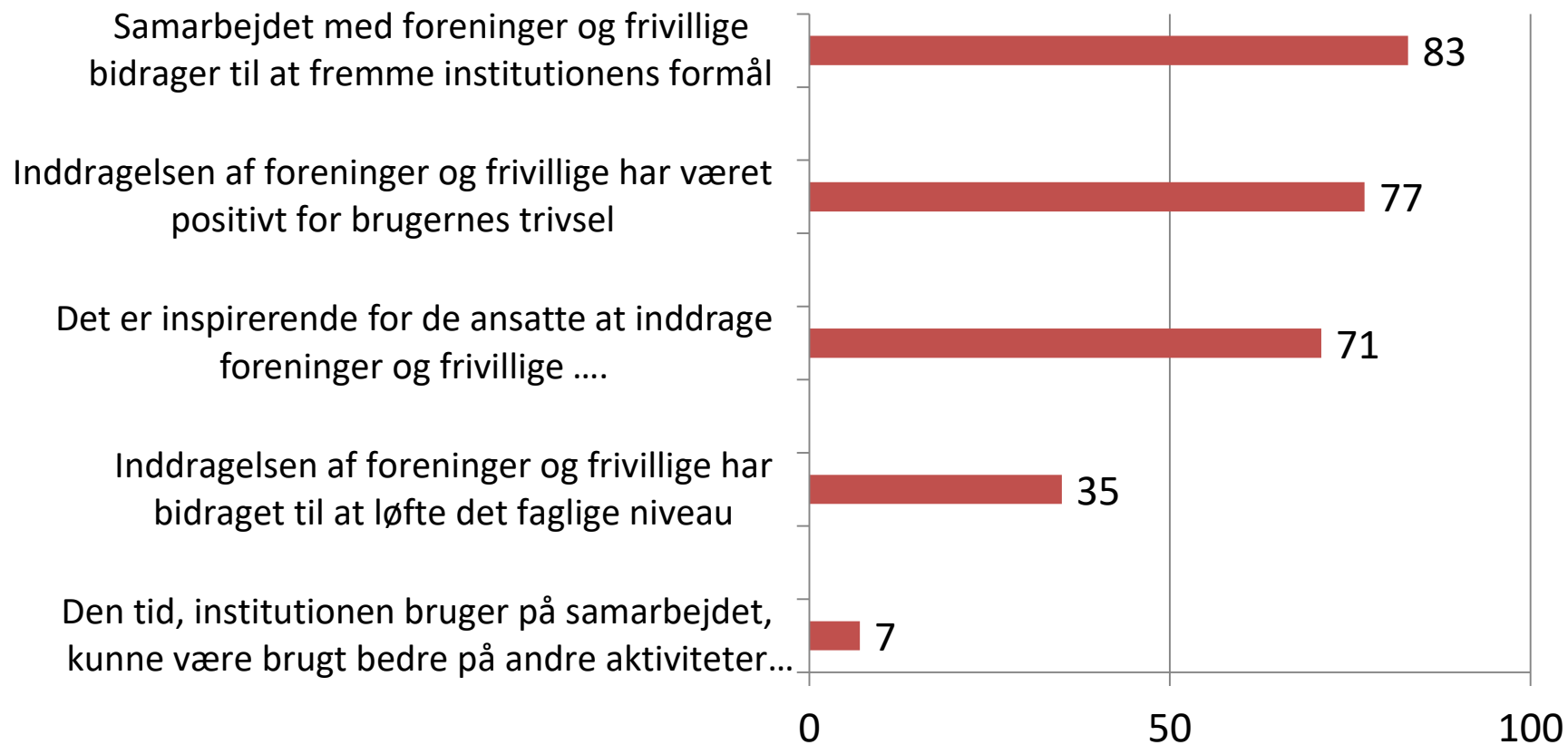
'Vi ser frivilligheden som et udtryk for personlig lyst eller trang, og ikke, som eksempelvis på det frivillige sociale område, som et ønske om at udføre et arbejde for at glæde andre. Det er ikke primært for samfundets eller andres skyld, at mennesker brænder for at skabe levende kunstneriske og kulturelle miljøer (...). Der er med andre ord tale om (...) en praksisform, der bærer sin mening i sig selv'

(Bent Blindbæk, Huse i Danmark, nr. 21/marts 2005, side 2).

2. Positiv vurdering af samarbejdet – især fra kommunal side

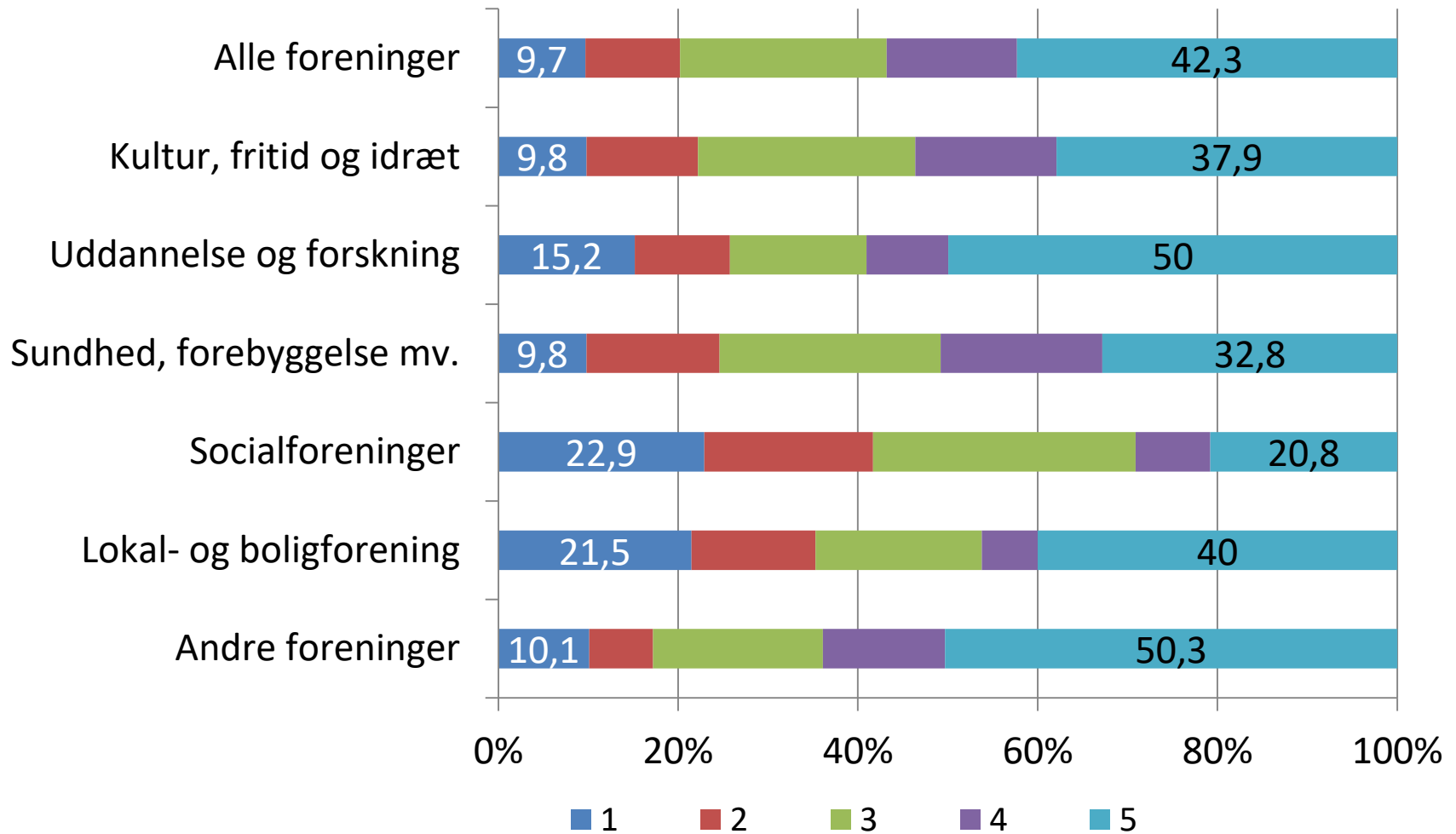

De kommunale institutioner ser positivt på samarbejdet

Andel af kommunale institutioner / indsatser, der har et samarbejde, der er 'helt enig' eller 'delvis enig' i udsagnene (2018)

Principielt mener foreningerne dog ikke, at det er deres opgave løse kommunale opgaver

!: Det er naturligt at foreningerne deltager aktivt i løsningen af kommunale opgaver

5: Det er ikke foreningernes opgave at bidrage til løsningen af kommunale opgaver

3. En interesse for lokalsamfundet fremmer samarbejdet

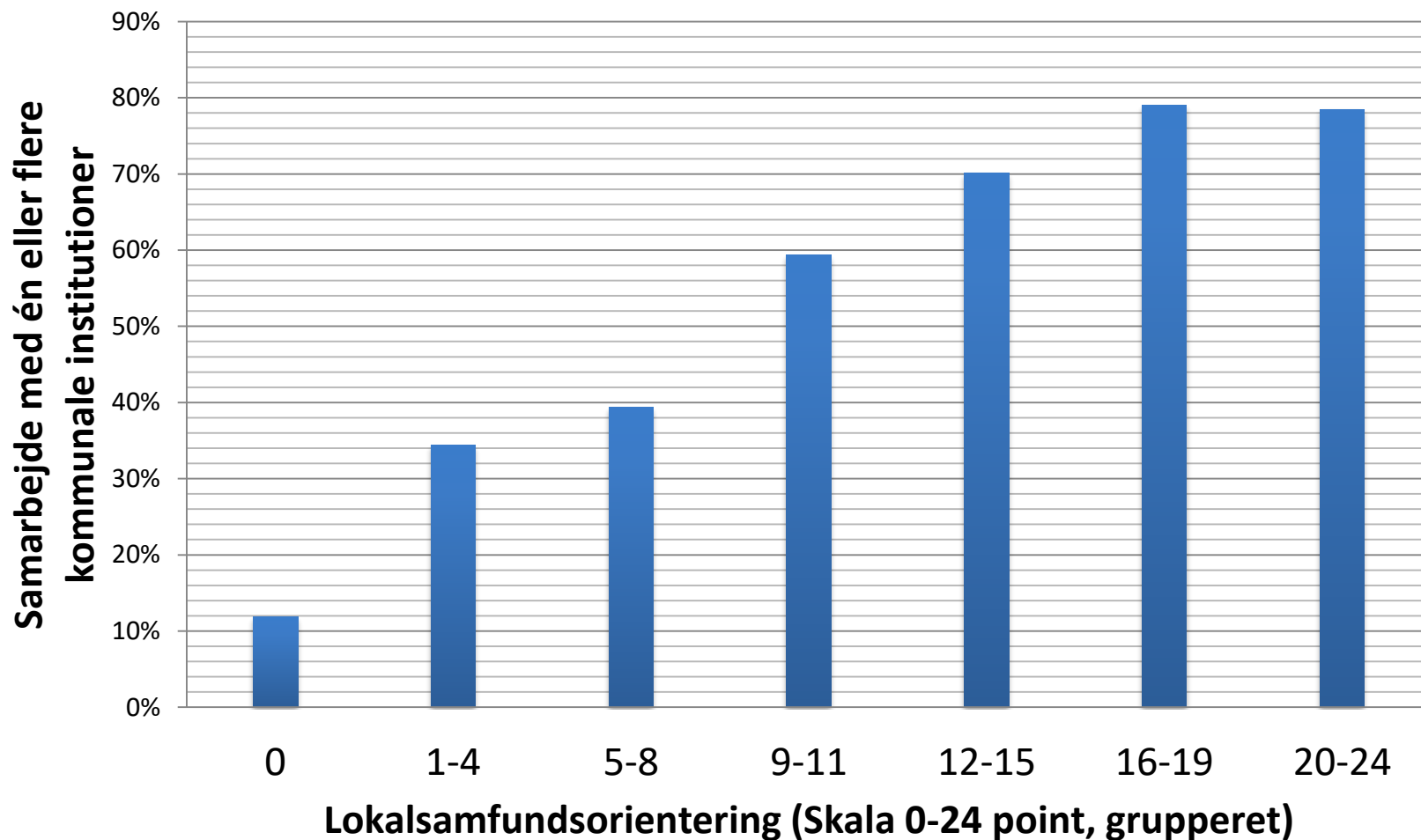

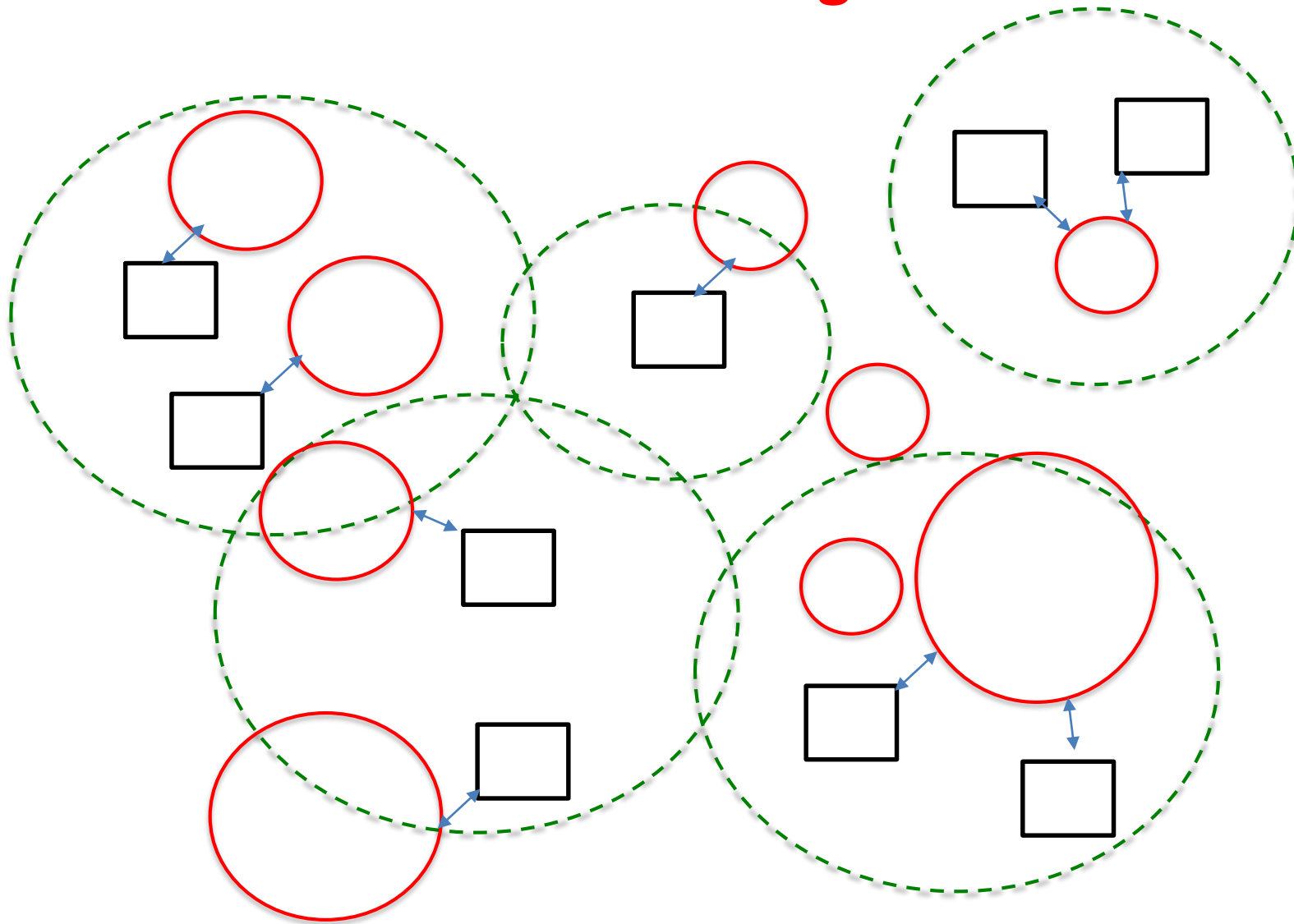
Hvad er fremmende for samarbejdet?

- Politisk opbakning og støtte
- Sammenfald af 'interesseområde' og 'målgruppe'
  - Højere samarbejde på det sociale område end på andre områder
  - Idrætsforeninger samarbejder i højere grad med skoler
- Begge parter får noget ud af det ('noget for noget')
  - Fremmer organisationens / institutionens formål
  - Giver 'ressourcer'
- At parterne har 'kapacitet' til at samarbejde
  - Større samarbejde når foreningen og institutionen har kapacitet dertil
- At parterne er orienteret mod lokalsamfundet
  - 'Lokalforeninger' samarbejder i højere grad
  - At parterne kender hinanden

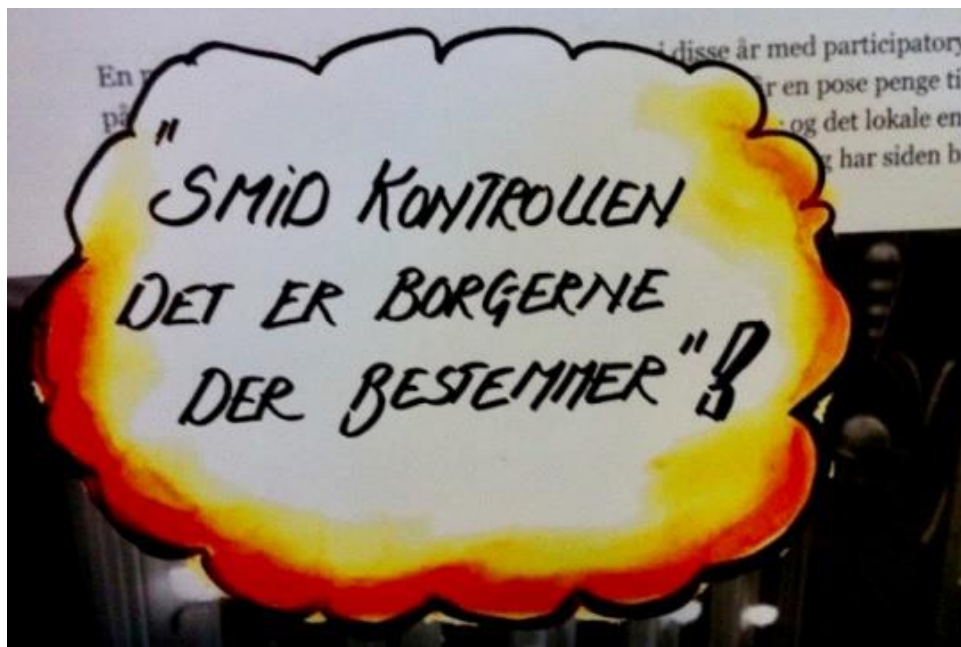
Sammenhæng mellem lokalsamfundsorientering og samarbejde med kommunal institution

Lokalsamfund Foreninger Institutioner

5. Samskabelse adskiller sig grundlæggende fra den traditionelle samspilsform i Danmark

Forskellige samspilsformer

Ingen offentlig støtte

Gælder de fleste foreninger

Især støtte efter Folkeoplysningsloven

Offentlig støtte uden indblanding

Fx den kommunale støtte på det sociale område

Offentlig støtte til specifikke formål

Samarbejde om specifikke mål og aktiviteter

Typisk en særlig aftale mellem en kommunal institution og en forening, fx inden for 'Åben skole'

Formaliseret aftale om udførelse af opgaver

Driftsaftaler med selvejende institutioner, frie skoler foreninger mv.

Parallel leg

Demokratisk selvstyre

Rolleleg

Samskabelse

	Samskabelse	Demokratisk selvstyre
Ideal	Idealet er konsensus : Samarbejde for at fremme fælles mål	Idealet er mangfoldighed : Samarbejdet tager sigte på at støtte demokratisk
Offentlig styringsform og rollefordeling	Netværksstyring Brugere er 'med-producenter' Overlappende roller	Lokalt styre Brugere er 'producenter' Klar rollefordeling
Hvem samarbejdes der med?	Den offentlige sektor søger samarbejde med brugere, borgere, frivillige og foreninger.	Foreningen er den principielle samarbejdspartner
Frivilligt arbejdes betydning	Frivilligt arbejde er ikke nødvendigt men opfattes som en ekstra resource	Frivilligt arbejde er nødvendigt og en værdi i sig selv

	Samskabelse	Demokratisk selvstyre
Deltagelsesdemokrati (folkeligt styre)	• Politisk er der en forestilling om, at samskabelse styrker demokratiet, men det er ikke det primære formål med samarbejdet. • I praksis tillægges det lille betydning. • Samskabelse involverer i mindre grad 'slut-brugere'. • Samarbejdet sigter især 'output' og i mindre grad på 'input'.	• Offentlig støtte til foreninger er legitimeret af tanken om, at foreninger fremmer demokrati. • Tillægges stor betydning i foreningerne. • I praksis er det et mindretal af medlemmerne, der er involveret i foreningernes demokrati. • Det varierer dog betydeligt mellem foreningstyper.

